

MARIBORSKI

Političen list.

Državna licejska
v Ljublj.

Naročnina znaša:

Z dostavljanjem na dom ali po pošti K 10.— mesečno.
četrtletno K 30.—

Če pride naročnik sam v upravništvo po list: Mesečno K 9.50. — Iserati po dogovoru.

List izhaja vsak delavnik popoldne.

Posamezna številka stane 60 vin.

Uredništvo in uprava:

Mariborska tiskarna (Jurčičeva ulica št. 4.)

Telefon uredništva št. 276, uprave št. 24.

Leto III.

Maribor, torek 20. aprila 1920.

Št. 89.

Protičeva vlada se opravičuje.

Stanje železničarske stavke. — Jadransko vprašanje se ne reši v San Remu. — Japonsko-ruski boji.

Blagoslov reakcionarne vlade.

Ko se je pred par meseci pojavila v Beogradu radikalno-klerikalna vlada, smo v težki slutnji prorokovali, koliko slabega nam lahko prinese, ako ne bo narod toliko zrel, ter pometel z njo še o pravem času. Žal, narod tega ni storil in težke slutnje, temna prorokovanja so se uresničila. Radikalno-klerikalna vlada je v kratkih tednih pripeljala našo državo v najhujši vihar, v najtežjo krizo v katero se zamore kaka država pahiti. Igrali so se z narodom, igrali z državo in z vsem kar bi jim bilo moralo biti najsvetejše; nevarna je bila ta igra in poleg tega še slabo igrana, zasnovana na popolnoma napačni taktiki, zato ni mogla roditi drugega nego zlo in tega je rodila toliko, kakor ga je rodila v tako kratkem času malokatera druga vlada, ali pa sploh nobena.

Ni bilo dovolj, da nas je pahnila v težko prehranjevalno krizo, ni bilo dovolj, da je ubila našo valuto v času, ko se dvigata avstrijska in nemška, ni bilo dovolj, da je povzročila obilico drugega zla, razburila in ozlovoljila je s svojim delom tudi najširše mase našega naroda, ter s tem povzročila ono nesrečno gibanje, katerega smo danes priče.

Stane L.:

Tržaški utisi.

(Konec.)

Seveda, povest ljubezni. Da se pa konča ta povest navadno z dramo, s tragedijo, tega ne povedo. Spoznanje pride pač prepozno.

Ko sem govoril z nekim Italijanom o tej zadevi, mi je rekel: „Non si spaventate! Non è, come lo dicono“. (Nikar se ne ustrašite! Ni tako, kakor govore). Imel sem dobre oči in ošesa in zato nisem potreboval nikakega nasveta.

Hodil sem zvečer po neki stranski ulici. Naproti mi pride razcapana deklica, še pol otrok in me vleče za suknjo:

„Gospod, daj mi eno liro.“
Takega nesramnega beračenja nevarjen, jo ostro zavrnem:

„Sram te bodi! Pojdi k materi domov!“

„Ah gospod, samo eno liro; saj nočem zastonj.“

„Ah, lepa ta! Kaj pa mi moreš ti dati, reva?“

Pogledal sem pomilovalno tega otroka, ki je tako samozavestno govoril.

Mi smo že takoj ob njenem nastopu povedali, da bo dvignila proti sebi delavstvo, in dvignila ga je. Današnja železničarska stavka in nešteto drugih večjih in manjših, vse so delo sedanje vlade. Povzročilo jih je brezobzirno strankarsko izzivanje radikalno-klerikalne vlade, ki se je od prvega momenta, ko je dobila vladne vajeti dalje, igrala z javnim mnenjem in ljudsko potrpežljivostjo. Obljubljala je mnogo, česar potem ni izpolnila, ne da bi se zavedala niti tako navadnega in vsakomur znanega rekla, da »obljuba dela dolg«.

Napredno, jugoslovensko delavstvo so vražji reakcionarno vlado, ne le radi njenega sramotnega in strankarskega dela, ampak predvsem že radi principov samih. In kolikor je danes v sedanjem gibanju delavstva političnega, je vse v glavnem, a gotovo v prvi vrsti ravno proti sedanji radikalno-klerikalni vladi. Čas, ko so širokim masam nevednim in neukim lahko brez škode vladali nazadnjaški despoti je davno, davno minulo, pokopala ga je prosveta, ki je prodrla tudi med najširše plasti naroda, nagrobni govor pa mu je govorilo samospoznanje moči, ki je prebudilo mase v novo življenje. Dolgo, dosti dolgo, so te mase mirno prenašale to sramotno vlado, sedaj pa so se naveličale,

obupale so, ker so uvidele, da se zlepa ne da nič doseči.

Toda mesto, da bi ta vlada vsaj sedaj ob zadnji uri izvajala posledice ter se umaknila, da s svojim begom reši vsaj ono, kar se še rešiti da; mesto da bi sedaj, ko lahko jasno uvidi, da je nesposobna, da ni dorasla času, ki zahteva na vladi mož celih, značajnih in jeklenih, mesto da bi prepustila rešitev sposobnejšim, rešuje krizo sama, popolnoma svojevoljno, ne sluteč, da s tem dan na dan položaj poslabšuje, mesto da bi ga boljšala. Vse to, kar ukreple sedaj je zgrešeno in napačno; njeno zdravilo s katerim hoče zdraviti ne zdravi, ampak bolezen le še povečuje.

Stoletja se je bil naš narod za osvobodjenje, sedaj pa, ko ga je dosegel, sedaj so se polastili vlade nad njim oni, ki ne le nikoli za osvobodjenje nič storili niso, ampak še celo sedaj, v kljub vsemu ujedinenje preprečujejo in onemogočujejo. Pa ne le doma, tudi zunaj prodajajo naš narod, tudi na inozemskih tržiščih sramotno kupčujejo z našo krvjo.

V nedeljo je naš narod zopet govoril, povedal je zopet svoje zahteve, svojo voljo v jadranskem vprašanju. Radovedni smo, če bo vlada upoštevala to veliko besedo naroda.

„Da. Četudi sem raztrgana in razcapana, jaz tudi lahko nekaj dam. Nočem zastonj miloščine!“

Razumel sem jo in se stresnil. Ali je mogoče, da smo že tako daleč. Dasi sam nisem mnogo imel, segnil sem v žep, ji dal nekaj drobiža in odhitel, kakor bi me kdo preganjal. Tak otrok in že tako nizko padel. Sram me je bilo samega sebe pri misli, da se bo našel še vedno tak, ki bo to ubogo dekletce sunil še nižje v ono propast, v blato, kjer se valja že na stotine drugih...

Ako se že po otroških vrtcih uče mesto pisanja in čitanja plesi, potem mi seveda ni več tako nerazumljivo, da padamo vedno nižje, globlje. Otroci se klatijo po ulicah, zanemarjajo šolo, v katerih se itak mnogo ne uče. S svojim sladkim prilizovanjem mamijo ital. vojaki dekleta in v Trstu imajo žalibog tudi velike vspehe. Ako se pa kdo zanje postavi, potem se dogodi z njim to, kar je že Novak v prejšnjih številkah „Mar. delavca“ povedal, namreč via Tigor, v ječo.

Jasen dokaz, ki dobro osvetljuje sedanje razmere je tudi bolniška ambulanca za spolne bolezni v civilni bolnici, kjer se množijo kon-

trolirani slučajji dan na dan. A nekontrolirani? Koliko je teh? Bog zna! Bojim se in moja bojazen je popolnoma upravičena, da bo imela ta kuga še težke posledice, od katerih ne bo ljudstvo tako kmalu ozdravelo.

Drugače je s slovenskimi dekletji, akoravno moram konstatirati tudi tu par žalostnih podatkov, o katerih raje molčim. Močan steber morale je v mestu dobro organizirana slov. Marijina družba pod vodstvom g. Guština, ki vodi že 20 let to ogromno delo v tem nevarnem mestu. Delo je težavno, a sedaj se je pokazalo, da je potrebno in da rodi hvaležen sad. V tej družbi so organizirane skoro vse služkinje slovenske narodnosti. Razen teh še mnogo učiteljic, mestnih gospodičen in gospa.

Take so razmere. Da niso razveseljive, vam verjamem. Le s trdnim, neumornim delom v narodnem in moralnem oziru lahko zabranimo propast slovenskega življa v Trstu, ki preti našemu ital. sosedu. Ako vam pohite vaše misli k bratom v zasedeni Jugoslaviji, tedaj spomnite se, da je vaša dolžnost, da tem trpinom pomagata, kolikor je v vaših močeh.

Tako protestira danes vse v naši državi proti sedanji radikalno-klerikalni vladavini — država naša in naš narod preživljata težko krizo. Zadnji čas je, da nesrečni radikalno-klerikalni krmari v Beogradu dajo iz rok krmila. Če pa tega ne store, jih bo narod prej ali slej prokel; v zgodovini našega troimenega naroda bodo ohranjeni kakor najhujši izdajalci, kajti za vse ono, ki bo sledilo iz tega, za vse ono bodo odgovorni samo in edino oni klikovci radikalno-klerikalne stranke, ki vodijo sedaj našo državo po nesrečnih in zagrešenih metodah.

Maribor za Reko in Primorje.

V imenu »Jugoslovenske Matice« ter »Narodnega sveta za neodrešeno domovino« je odposlal predsednik obeh organizacij, g. prof. Ribarić v nedeljo nastopno brzojavko: »Gospodu Stojanu Protiću, ministrskemu predsedniku v Beogradu. V očigled konference v San Remu naj vlada ne pozabi, da bi po Wilsonovi razsodbi pripadlo Italiji najmanj pol milijona najzavednejših Jugoslovenov, ki so bili najnavdušnejši borci za ujedinjenje ter še vedno zahtevajo pravico samoodločbe.

Nadaljno popuščanje v jadranskem vprašanju bi pomenjalo uklepati našo državo prostovoljno v robske verige, odvzeti ji z Reko in Kvarnerom prosto dihanje ter jo ogrožati od vseh strani. Ne daj Bog, da najde veliki čas na braniku naših najsvečejših interesov male ljudi. Josip Ribarić, bivši zastopnik istrske deželne zbornice, ekspert jugoslovenske delegacije v Parizu itd.«

Odgovor vlade železničarjem.

Prometno ministrstvo objavlja povodom lepaka, ki ga je izdala osrednja uprava »Saveza saobračajnih i transportnih radnika i uslužbenika Jugoslavije« z naslovom: »Obrambna borba železničarjev Jugoslavije« nastopno pojasnilo: Res je, da je prometno ministrstvo, ko je bilo poslalo »Savezu saobračajnih i transportnih radnika« načrt začasnega pravilnika, prejelo od »Saveza« pismeni odgovor, v katerem se nahaja vseh šest točk, navedenih v omenjenem lepaku. Toda v ustnem obvestilu v kabinetu prometnega ministra se je »Savez« opozoril na dejstvo, da izide poleg začasnega pravilnika, ki bo urejal prejemke delavcev, obenem tudi naredba prometnega ministrstva (M. S. br. 8663), ki ureja specialne prejemke in ki povišuje plače železničarjev in delavcev z ozirom na današnje težke življenske razmere in veliko draginjo. Ko se je obrazložilo delegatom, da skupni prejemki železničarjev po predvidenem začasnem pravilniku niso zmanjšani niti za paro (vinar) v razmerju dohodkov, predvidenih v začasnem sporazumu, tedaj železničarji niso predložili nobenih stvarnih ugovorov, ki bi dali povoda, nastopiti proti začasnemu pravilniku. Omenjeni delegatje po pojasnitvi o posameznih postavkah, ki urejajo delovni čas, tudi niso ugovarjali proti tem določbam, marveč so samo vprašali, če se bo to tudi izvedlo. Vsled tega je odredilo ministrstvo, da stopi v veljavo začasni pravilnik, in sicer s komunikejem, kjer se navaja upravičeno, da delegatje železničarjev niso navedli nobenih stvarnih ugovorov. Potemtakem nikakor ni res, da načrt začasnega pravilnika izpreminja mezdo in da se krši načelo osemurnega delav-

nika; prav v tej zadevi je bila izdelavi posvečena največja pozornost.

Že zaradi dejstva, da se nahaja država v nerednih razmerah, je neobhodno potrebno, da veljata ne samo za delavce, marveč tudi za druge nameščence in uradnike dve vrsti prejemkov, namreč stalni in provizorni. Provizorni prejemki naj bi se od časa do časa izpreminjali po življenskih razmerah. Stalne prejemke ureja začasni pravilnik, provizorne pa ministrska odredba. Glavno je, da vsota prejemkov na nobeden način ne sme biti manjša od one, ki je predvidena v »Protokolu sporazuma«. To velja tudi za diurne, za katere navaja osrednja uprava »Saveza«, da so zmanjšani za 40—50 %. Tudi to ni res. Tudi ti prejemki so razdeljeni na dva dela, od katerih se eden izpreminja po življenskih razmerah. Vsota obeh delov je enaka diurni, predvideni v protokolu sporazuma. Zato se mora pomilovati, da se »Savez« tudi po natančnem ustnem pojasnilu sklicuje na vse točke naredbe, o začasnem pravilniku in da »Savez« ne vpoštevata momentanega dopolnila začasnega pravilnika, dopolnila, ki bo veljalo za dobo draginje. Obžalovati je tudi, da »Savez«, ako je hotel doseči izboljšanje prejemkov za železničarje, ni zahteval, da se povišajo prejemki osebja po premembi naredbe o draginskih dokladah, marveč da napada posebno začasni pravilnik, glede katerega meni ministrstvo, da je primeren in da je potreben za ureditev razmer, in za izboljšanje prometa, zlasti v današnjih nerednih razmerah. LDU.

Politični pregled.

Bolgarska za izvršitev mirovni pogojev. Ministrski svet se je bavil z novim parlamentarnim položajem in je sklenil podati dokaz o svoji odkritosrčni volji, izvršiti vse klavzule, ki jih mirovna pogodba nalaga Bolgariji. Med drugim bo Bolgarija dobavljala Srbiji količino premoga, ki jo predvideva neuillyska mirovna pogodba.

Otvoritev izrednega zasedanja bolgarskega sobranja. 18. aprila se je otvorilo izredno zasedanje bolgarske narodne skupščine. Predsedstvo je prevzel najstarejši poslanec, Gešov. Nato so se vršile volitve predsedništva. Agrarci so oddali 115 glasov (parlament šteje 186 poslancev) za agrarca Boteva, ki je s tem izvoljen za predsednika bolgarskega sobranja. Posledica tega je bila, da so neagrarni ministri Madžarov, Burov in in Danev podali demisijo.

Audijence pri dr. Rennerju. V soboto popoldan je sprejel nemški državni kancler dr. Renner zastopnike Amerike, Anglije, Francije in Japonske, ter jim poročal o uspehih potovanja v Rim. Za zastopniki velesil je sprejel še zastopnike Čehoslovaške, Jugoslavije, Romunije, Madžarske in Poljske, katerim je izjavil, da hoče sedaj, ko je dovršil delo v Parizu in Rimu nadaljevati z istim delom pri vseh sosednjih državah, da se čimprej izvedejo naloge mirovne pogodbe.

Vjetniki pripravljali zaroto. V Niederschönenfeldu v Nemčiji je zaprtih mnogo vojakov radi zadnjih komunističnih izgrediv. Da ne bi jim potekal čas v zaporu brez koristi, so ga porabili v to, da so snovali načrte za veliko komunistično vstajo ter vzpostavitev sovjetske republike. Kaznilniška oblast je sedaj prišla na to ter uvedla strogo

preiskavo, ki je popolnoma potrdila zgoraj navedene naklepe.

Pogajanja med saksonskimi socialisti. Na Saksonskem so se vršila pogajanja med socialnimi demokrati ter komunisti, ki so privedla do tega, da so komunisti izjavili, da so pripravljeni vstopiti v socialistično vlado, odklanjajo pa najodločnejše sodelovanje v koalicijski vladi.

Cenzura časniških brzojavk v Italiji. »Deutsche allg. Zeitung« javlja iz Lugana: Po naredbi ministra za pošte bodo časopisne brzojavke v zavezniške, nevtralne in nekdanje sovražne države podvržene cenzuri ministrstva za notranje posle.

Dnevne vesti.

Dvojezični napisi. Maribor se je začel zopet vračati na stara pota, mesto da bi napredoval. Doslej smo imeli samoslovenske napise, sedaj pa so začele nekatere trgovine zamenjavati te samoslovenske z dvojezičnimi. Radiovedni smo, s kako pravico se to vrši. Ali hoče sedanjí vladni komisar res tolelirati tako početje? Svoječasno so napadali naši klerikalni listi prejšnjega gospoda vladnega komisarja za vse brezpomembnejše malenkosti, danes pa molče kakor riba. Zakaj se pa sedaj ne oglašijo, so mar spremenili dlako? Čakamo na odgovor!

Laži. Po mestu se širijo razne laži, ki jih trosijo gotovi ljudje s posebnim namenom. Nemcem so zadnje dni vzrasle nade, imeli so več sestankov in zdaj se govori, da bodo Nemci napadli Maribor, da bodo izgnali Slovence itd. Take vznemirljive vesti so v teh časih posebno primerne, da se širijo naprej. Treba je več pozornosti na razširjevalce takih vesti.

Predrzo opravljanje. Gotovemu delu našega meščanstva so posebno naši srbski vojaki neljubi in govore o njih najnesramnejše stvari. Tako so mariborske klepetulje raznesle strašno novico, da so pri izpraznjenju neke greznice našli deset ženskih trupel, ki so baje postale žrtev srbskih vojakov itd. To je nesramno obrekovanje naše armade, ki samo kaže, da se hoče na ta način ščuvati proti vojaštvu zato, ker srbski vojak še ni pozabil na trpljenje svetovne vojne in bo branil, kar je našega. Mi vemo, da bi se mariborski Nemci te varne straže radi iznebili — zato lažejo. Nečemo se spominjati, kaj je delalo s Srbijo ono vojaštvo, ki so ga mariborski Nemci slavili kot »naše junake« (unsere Helden) itd. Hujskanje proti armadi s takimi lažmi je treba čim preje onemogočiti. To zahteva čast armade in poštenost naših vojakov.

Poletni čas. Kakor znano je naša vlada odredila uvedbo poletnega časa, katere se pa ne drže povsod, tako da imamo ponekod poletni, drugod pa normalni astronomični čas, kar čisto povzroča velike nepravilnosti. Posebno po deželi se trmoglavo drže normalnega časa. Čudno je, da se ravno župniki branijo potisniti kazalce na cerkvenih urah za eno uro nazaj, čeprav je to odredila ravno ona vlada, v kateri sede trije njihovi pristaši, slovenski klerikalci. Nekateri celo javno trdijo, da je ta odredba neumnost — torej so jo izdali neumneži! Kako se vse to sklada s strankarsko disciplino?

Železničarska stavka. V Srbiji, Bosni in Hercegovini ter na Hrvaškem vzdržuje narodno železničarstvo delni promet, vlake vodijo večinoma inženirji sami. Na Hrvaškem so stavkujoči železničarji na neki progi razdri tir, da bi onemogočili narodnemu železničarstvu vožnjo, kar je pa vlakovodja še pravočasno opazil ter preprečil nesrečo.

Železničarska zborovanja. Včeraj se je vršilo pri nas več zborovanj železničarjev. V Križevem dvoru so zborovali socialisti ter sklenili, da se ne odzovejo pozivu k orožnim vajam. — Zveza jugoslovenskih

Železničarjev je zborovala zvečer v Narodnem domu, kjer pa ni prišlo do nobenega sklepa. Sklenilo se je počakati na danes zjutraj, ko se vrnejo iz Ljubljane člani načelstva, ki so se odpeljali včeraj popoldan z avtomobilom po informacije. Odposlani člani načelstva so se vrnili in danes zjutraj se je vršilo novo zborovanje, ki pa je, vključno temu, da je vodstvo »Zveze« v Ljubljani sklenilo, da se člani »Zveze« danes, sledeč pozivu vojaške oblasti, vrnejo na delo, sklenilo, da nadaljuje stavko. Istočasno so imeli tudi socijalisti v Križevem dvoru ponovno zborovanje.

Železničarska stavka v Avstriji. Splošno se je pričakovalo, da bo že preteklo soboto končala stavka južnih železničarjev, kar pa se ni zgodilo. V soboto zvečer se je vršilo na dunajskem južnem kolodvoru veliko zborovanje stavkajočih železničarjev, ki je sklenilo stavko toliko časa nadaljevati, dokler ne bodo izpolnjene celotne zahteve. Enaka zborovanja so se vršila v nedeljo tudi drugod. Južnim železničarjem so se pridružili železničarji zapadne železnice, ter stopili v stavko.

Prepoved točenja alkoholnih pijač v Sloveniji. Celokupna deželna vlada je sklenila v svoji seji, da prepove točenje vseh alkoholnih pijač, vina, piva, žganja, kakor tudi prodajo alkoholnih pijač v zaprtih steklenicah. To naredbo je deželna vlada sklenila po vsestranskem predurku in temeljiti presoji današnjih razmer. Položaj v državi zahteva hitre in učinkovite remedure. Prav kar je danes potrebno, je treznost vseh slojev, ker so vsi dolžni, da po močeh pomagajo pri ustroju zdravega družabnega reda. Baš zadnji čas pa prihajajo poročila od vseh strani o neverjetni nezmernosti, ki je segla med široke plasti prebivalstva. Ljudje, ki tarnajo, da ne morejo izhajati, razsipajo denar za boteljke. Nujno delo zaostaja, draginja vsled pomanjkanja blaga raste, medtem pa se trati delovne moči po gostilnah in zakotnih krčmah. Med pivci se potikajo izgubljene eksistence in neredkokodaj državi nevarni elementi, ki hujskajo proti vsaki oblasti ter sejejo nezadovoljnost v svet. Uvažujoč vse to, je posegla deželna vlada po omenjeni radikalni odredbi z namenom, da obnovi red in ustavi ogromne izgube narodnega premoženja, ki se sedaj po nepotrebnem razmetuje. Ta naredba stopi v veljavo z dnem razglasitve po posameznih občinah.

Za varstvo javnih nasadov. Mestni šolski svet je izdal na vse mestne šole sledeči ukaz. Od več strani prihajajo pritožbe o raznih nedostatkih, da se dela javnim nasadom v mestnem parku in drugod velika škoda. Opaža se in sicer vedno česče in hujše trganje vej, vejic in cvetlic, lomljenje drevesc po šolski mladini, kakor tudi teptanje ali stopicanje po tratah (livadah), metanje odpadkov papirja, smeti in druge nesnage. Ravnateljstvu (vodstvu) se naroča, da takoj potrebno ukrene, da se učence (učenke) primerno pouči in polaga na srce, lepoto in veliko korist mestnega vrta, opozarja se naj na nedogledne posledice nastalih škod potom uničevanja nasadov, ob enem naj se jih strogo posvari z ozirom na kazen, ki doleti vsakega, ki se na ta način pregreši. Posebno naj se mladino resno opozori na kaznivost radi čečkanja in zamazanja poslopih in drugih zidov, metanja kamenja na vrtove, ceste, posebno na pokopališča, kjer se je dognala na nagrobnih spomenikih velika škoda, potem o poškodovanju klopi in žic (katere zabranjujejo prehod s steze na travnike) in o vsakovrstnem onesnaženju v javnih nasadih mesta. Prepove naj se tudi, da šolska mladina naj ne opravlja svoje potrebe kar javno, bodisi na ulici, bodisi na javnih nasadih. Ravnateljstvo (šolsko vodstvo) naj takoj semkaj naznani vse take protivnike za slučaj, da istemu ni mogoče izvršiti resne kazni v okviru disciplinarnega reda. Obenem so bila nasprošena ravnateljstva srednjih šol, kakor tudi šolsko vodstvo Leiteršberg-Krčevina, da postopajo na enak način v interesu vodstva javnih nasadov. Policijsko

oblast se je tudi naprosilo za najstrožje postopanje proti takim prestopkom. Prosi se tudi cenjeno občinstvo, katero se spreha po javnih nasadih, naj blagovoli tozadevne oblasti podpirati in vse prestopke katere opazi, takoj naznaniti.

Popisne pole za pse. Oni hišni posestniki, kateri niso še oddali popisnih pol za pse, se pozivljajo, da oddajo imenovane popisne pole v izogib kazni, takoj mestnemu knjižgovodstvu, Rotovski trg št. 6/I. nadstropje.

Naredba za izvoz in uvoz. V trgovinskem ministrstvu se vršijo neprestano konference, da se izdela naredba o uvozu in izvozu.

Requiem za padle junake. V vseh cerkvah prestolice je bil 17. t. requiem za padle junake in boritelje za svobodo naše domovine.

Ekspresni vlak bo vozil do Carigrada in Aten. Francoska vlada je zahtevala od naše, vlade, da se ekspresni vlak, ki vozi med Parizom in Beogradom, podaljša do Carigrada in Aten, ker se je pokazala potreba za hitrejša potovanja, posebno za potnike, ki potujejo v trgovskih poslih.

Zadnje vesti.

Protičeva vlada se opravičuje.

Beograd, 20. aprila. (Izvirno). Da bi odvrnila od sebe krivdo radi težkega položaja v katerega je pahnila našo državo, je izročila Protičeva vlada včeraj prestolonasledniku nekako izjavo, s katero dokazuje, da ne more prevzeti odgovornosti za pregreške prejšnje vlade ter ponuja ostavko. Regent ponudbe ni sprejel.

Železničarska stavka.

LDU Sarajevo, 18. aprila. Železničarska stavka je v glavnem neizpremenjena. Vlaki vozijo z zamudami. Osobje se polagoma vrača na delo. Od včeraj stavka tudi osobje sarajevske cestne železnice.

LDU Beograd, 18. aprila. Danes so odšli iz Beograda 4 vlaki, ki so jih vodili inženirji. S temi vlaki so zapustili Beograd demobilizirani vojaki, ki se vračajo v svojo domovino. Ob 14. uri so začeli voziti parniki med Beogradom in Zemunom, ker je brodarski sindikat ugodil zahtevam svojih uslužbencev.

LDU Beograd, 19. aprila. Ministrstvo saobračaja objavlja: Neznani zločinci so pri km. 227—228, blizu Velike Gorice sneli tračnice. Na srečo pa je bil vlak št. 518 še pravočasno ustavljen, tako da se je nesreča preprečila.

LDU Beograd, 19. aprila. V Hotočniku se je moral ustaviti vlak št. 519, ker je proga pri Sv. Klari ponovno poškodovana. Sneta je bila tračnica. Prožni čuvaji so si komaj upali stopiti iz svojih stražnic in javiti odposlanim organom zagrebškega poveljnika postaje, da je prišlo pet stavkajočih železničarjev, ki so jim pretili, naj se ne drznejo nadzorovati progo, ker jih bodo sicer pretepli.

LDU Beograd, 19. aprila. Drezina, na kateri se je vozil železniški nadzornik iz Zagreba proti Beogradu, je skočila s tira med 56 in 57 km. Dognali so, da so bili vijaki, ki so spajali tračnice, nalašč odviti, vsled česar so tračnice popustile.

LDU Beograd, 19. aprila. Blizu Dervente na progi Bosanskibrod—Sarajevo so ponoči streljali na vlakovodjo, ki je resno ranjen. Bil je takoj pozvan pomožni strojnik, da je peljal vlak dalje.

Poziv „Zveze jugoslovenskih železničarjev.“

LDU Ljubljana, 20. aprila. Listi poročajo: Osrednji odbor »Zveze jugoslovenskih železničarjev« je razposlal snoči vsem podružnicam nastopni brzojav: Na podlagi sklepa centralnega odbora v Beogradu in v ožigled vojaškemu pozivu k orožnim vajam vas pozivljamo, da stopite iz pasivnosti in nastopite 20. aprila ob 7. uri zjutraj službo. Premet v Beogradu je deloma vzpostavljen. O pragmatiki se nadaljuje pogajanja po načrtu. Predsedništvo ZJŽ. Podpredsednik: Korošec.

Železničarske orožne vaje.

LDU Beograd, 19. aprila. Minister vojne in mornarice objavlja ukaz Nj. Veličanstva kralja Petra od 18. aprila: Na predlog našega ministra vojne in mornarice in po zaslišanju ministrskega sveta smo na podlagi člena 87, zakona o ustroju vojske, sklenili in določili, da se v teku l. 1920 po potrebi pozovejo na dvomesečno službo v vojski obvezanci vseh treh pozivov narodne vojske in poslednje obrane, ki so pri železnici v službi. Naš minister vojne in mornarice naj izvrši ta ukaz.

Brodarska stavka končana.

LDU Beograd, 19. aprila. Stavka brodarjev je popolnoma končana. Brodarjem je povišana plača in dnevna, kar bo imelo posledico za tarife za prevoz potnikov in blaga na rečnih parnikih.

Naloge konference v San Remu.

LDU Lyon, 19. aprila. »Tempsu« brzojavljajo iz San Rema: Danes so bile preliminarne konference. Zjutraj ob 9. uri je Millerand posetil Lloyda Georgea. Ob 11. uri sta se angleški in francoski ministrski predsednik podala k Nittiju, da določijo program za delovanje konference. Radi odsotnosti Jugoslovenov izgublja konferenca precej svojega pomena in zanimanja pri Italijanih. Jadransko vprašanje se tam ne bo rešilo. V zadnjem trenutku so izjavili Jugosloveni, da oficijozna pogajanja med Rimom in Beogradom še niso končana. Dve glavni vprašanji, ki ju bo obravnavala konferenca, sta razorožitev Nemčije in razmotrivanje o odredbah, ki bi zajamčile to razorožitev. Zaradi tega se udeležijo konference v San Remu mnogi vojaški strokovnjaki, med njimi maršal Foch, maršal Wilson in general Badoglio. Druga vprašanja, s katerimi se bo bavila konferenca, je turški problem. Po londonski konferenci se je obravnavalo več točk, ki bodo v San Remu končno veljavno rešene. Na vsak način se pričakuje, da bo konferenca končana v 8 do 10 dneh.

Italija vabi Ameriko v San Remo.

LDU Lyon, 19. aprila. Italija je po svojem poslaniku povabila Zedinjene države, naj pošljejo svojega zastopnika h konferenci v San Remo. Državni tajnik bo sporočil to vabilo predsedniku Wilsonu.

Japonsko-ruski boji v Sibiriji.

DKU Moskva, 19. aprila. (Brezlično). Iz došlih poročil je razvidno, da so pričeli Japonci na vzhodu velik napad. Japonci prodirajo vzdolž Amurja in Usurija. Zasedli so Nikolajevsk. Habarov in okoliški kraji so vsled topovskega ognja popolnoma uničeni. Nasproti Japoncem se nahajajo samo brambovi, ki so sestavljeni večinoma iz kmetov. Vsled teh napadov bo odhod čehosl. čet, po izjavah njihovih voditeljev samih, vsaj za tri mesece otežkočen, dasiravno so sporočili Japonci antantnim zastopnikom v Vladivostoku, da je zasedba Vzhodne Sibirije le začasna, te da je njen glavni namen, omogočiti povratek čehoslovaških čet v svojo domovino.

DKU London, 19. aprila. (Brezlično). Po poročilih iz Vladivostoka so v bojih pri Čita boljševiki popolnoma pobili in razgnali japonske čete.

Razne vesti.

Veliki sovražniki kadenja. Eden največjih sovražnikov kadenja je bil angleški kralj Jakob I. V njegovo palačo ni smel nikdo prinesiti s seboj tobaka in ako bi se kdo upal zažgati smotko, bi ga gotovo zadela najhujša kazen. Kralj pa ni samo doma strasno zatiral tobak, marveč je tudi dosegel, da se je v celi državi vpeljal za tobak velikanski davek. Ker pa vse to še ni pomagalo, je začel pisati proti tobaku debele knjige, a tudi s tem ni nič dosegel. Njegovi državljani so kadili mirno naprej; za njegove knjige se ni zmenil nihče.

Gospodarska obnova Evrope. Koncem leta 1919 je odpotovala medzavezniška gospodarska misija, v kateri se nahajajo zastopniki Francije, Anglije, Belgije in Italije, na poziv zveze ameriških trgovinskih zbornic v Zedinjene države. Na kongresu so sestavili osnutek permanentne mednarodne trgovske zbornice, ki bi reševala velike probleme, tiče se trgovinskih odnošajev med posameznimi državami. Zastopniki vseh narodov so se zavezali, da bodo pozvali trgovinske, industrijske in poljedelske organizacije svojih držav na sodelovanje v tej zbornici ter da se bodo pobrigali za ustanovitev narodnih uradov, ki bodo vzdrževali zvezo s to zbornico.

Župljani ubili svojega župnika. V vasi Ljubešici v okraju Novi Marof na Hrvaškem je obstojalo že del časa hudo sovraštvo med župljani in tamošnjim župnikom Stjepanom Tomaškovićem. Župljani so se prepirali z župnikom radi posesti nekakega zemljišča. V soboto 10. t. m. je župnik ogledoval svoje njive in travnike predvsem zato, da bi se prepričal, ako mu ni kdo napravil kake škode. Srečal se je z vaščani, s katerimi se je jel kregati in prepirati. V prepiru je potegnil revolver in ranil enega izmed seljakov. Nato so kmetije navalili na

župnika in ga na mestu ubili. Zločince so zaprli.

Slov. mestno gledališče.

Repertoar tekočega tedna:

V torek 20.: »Divji lovec«. Ab. A—36.
V sredo 21.: Popoldan ob pol 17. uri dijaška predstava »Pepehuh«.
V četrtek 22.: »Sappho«. Ab. B—37.
V soboto 24.: »Sedemnajstletni«. Izven abon.
V nedeljo 25.: »Moč teme«. Ab. B—38.

Izdaja: Tiskovna zadruga Maribor.

Odgovorni urednik: Fr. Voglar.

Tiska »Mariborska tiskarna d. d.«

Mala oznanila.

Prva slovenska brivnica se slavnemu občinstvu priporoča. Za točno in čisto postrežbo se jamči. Fran Novak, brivski mojster, Aleksandrova cesta št. 22 (prej G. Gredlič). 243

Kavarna „Central“ v Mariboru

odda se radi boleznitakoj v najem samo zavednemu Jugoslovani. Pojasnila daje lastnik Gjuro pl. Valjak. 282 2—1

Luksus- in tovarne aute

prvovrstne, najboljših tvrdk, razpošilja po dogovoru in ceno

trgovska agentura Trummer, Graz, Wickenburggasse št. 12 283

Prevzete restavracije!

Naznanjam cenjen. občinstvu, da sem prevzel s 1. aprilom t. l.

restavracijo

„Narodni dom“

in prosim za obilen obisk. Prevzamem tudi abonente à 20 K.

Se priporočam najtopleje

258 **Hinko Kosič**, restavrater.

Trgovina z mešanim blagom

A. Vertnik

Maribor, Sodna ulica št. 17

sprejema naročila na drva in les, ter ga dostavlja tudi na dom.

Občinska hranilnica v Mariboru

(prej Gemeinde-Sparkasse)

Orožnova ulica št. 2 (Pfarrhofgasse Nr. 2)

v lastni hiši.

Stanje hranilnih vlog K 42,442.640·26

Rezervni fondi K 2,749.997·67

===== Shramba za pupilske hranilne knjižice itd. =====

Sprejema vloge na hranilne knjižice in tekoči račun po najvišji točasno običajni obrestni meri.

Uradije vsak dan od 8.—12. ure razun nedelje in praznikov.